

HAMMERFEST KOMMUNE KONTROLLUTVALGET

Møte nr. 4/2020

30. oktober 2020

Arkivkode
4/1 02
Journalnr.
2020/12066-4

S A K S F R E M L E G G

SAK 23/2020

KONTROLLUTVALGETS FORSLAG TIL BUDSJETT 2021 FOR KONTROLLARBEIDET I HAMMERFEST KOMMUNE

Saksbehandler: Jan Henning Fosshaug

Saksopplysninger:

I følge forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen eller fylkeskommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet skal følge formannskapet/kommunerådets eller fylkesutvalgets/fylkesrådets innstilling til kommunestyret eller fylkestinget.

Tilstrekkelige budsjettrammer er en forutsetning for at kontrollutvalget skal kunne utføre alle oppgavene som de har ansvaret for. Budsjettets utgiftsposter kan generelt sett deles inn i tre hovedområder: kontrollutvalgets interne drift, kjøp av sekretariatstjenester og kjøp av revisjonstjenester. I tillegg anbefaler sekretariatet at det opprettes en (reserve)post i budsjettet, på kr 200 000, for at kontrollutvalget skal ha spillerom for å gjennomføre eventuelle granskninger og andre uforutsette undersøkelser utover lovpålagt revisjon.

Budsjettall for «Kjøp fra IKS der kommunen selv er deltaker» utgjør samlet årlig honorar for revisjonstjenester og samlet årlig honorar for sekretariatstjenester.

For selskapet Kusek IKS er det av selskapets representantskap vedtatt budsjett for 2021 med en fordelt utgift for Hammerfest kommune på kr 610 335 mot kr 593 222 i 2020. Dette tilsvarer en økning fra 2020 til 2021 på kr. 17 113,- (2,8 %).

For selskapet Vefik IKS er det av selskapets representantskap vedtatt budsjett for 2021 med en fordelt utgift for Hammerfest kommune på kr 2 101 200 mot kr 1 890 237 i 2020. Dette tilsvarer en økning fra 2020 til 2021 på kr 210 936 (11 %). Til sammenligning er kommunal

deflator for 2021 satt til 1,4 prosent, som for Hammerfest kommunes vedkommende ville utgjøre en økning i revisjonshonorar på kr 26 463,-.

Sekretariatet kan ikke se at det finnes åpenbare grunner som tilsier at Hammerfest kommunes andel av revisjonshonorar til Vefik IKS skal ha en økning slik forutsatt fra Vefik IKS sin side. Dette særlig sett i lys av at Vefik IKS i løpet av 2020 har hatt en reduksjon i antall eierkommuner med om lag 1/3, fra 16 til 11 eierkommuner, Finnmark fylkeskommune inklusive. Implisitt må det normalt kunne forventes at dette initierer en reduksjon i selskapets oppgaveportefølje og tilsvarende reduksjon i driftsutgifter og dermed i eiernes honorar til selskapet.

Selskapet har riktignok fått tilført noen oppgaver som følge av endringer i kommunelov, så som forenklet etterlevelseskonskontroll og revisjon av konsolidert kommuneregnskap. På den annen side, er selskapet blitt frigjort fra andre oppgaver, eksempelvis risiko- og vesentlighetsvurdering og utarbeidelse av forslag til plan for forvaltningsrevisjon, notat knyttet til oppstart av forvaltningsrevisjon samt oppfølging etter gjennomførte forvaltningsrevisjoner. Disse oppgavene er nå tillagt sekretariatet (Kusek IKS).

Sekretariatet har registrert at Vefik IKS har lagt til grunn i sitt budsjett 2021 at selskapet skal utføre eierskapskontroll for kommunen. Det må i den forbindelse påpekes at vurdering av leverandør for utførelse av lovpålagt eierskapskontroll, først vil bli vurdert i forbindelse med kontrollutvalgets og kommunestyrets behandling av plan for eierskapskontroll 2021-2024. Det samme gjelder for i hvilke år slik eierskapskontroll skal gjennomføres.

Ved etableringen av selskapet Vefik IKS i 2004 var det eierkommunenenes mål at «selskapet skal være konkurransedyktig gjennom høyt fokus på både kvalitet og kostnader ut fra eiernes krav om høyere kostnadseffektivitet». Det kan stilles spørsmål ved om Hammerfest kommune, allerede per i dag har høyere utgifter til kjøp av lovpålagte revisjonstjenester enn nødvendig. Det kan i den sammenheng vises til at Tysvær kommune, som har omlag 11000 innbyggere, som er omtrent tilsvarende innbyggertallet i Hammerfest kommune, budsjetterte i 2019 med kr 520 000,- for sine samlede revisjonstjenester. Haugesund kommune med et innbyggertall på vel 36000 budsjetterte med kr 850 000,- for sine samlede revisjonstjenester for 2019.

Kontrollutvalget har en lovmessig plikt til å utarbeide et realistisk budsjettforslag for sitt ansvarsområde. Sekretariatet finner grunn til å be kontrollutvalget vurdere om en så vidt stor økning i revisjonskostnadene fra 2020 til 2021 er å anse som realistisk sett i forhold til revisjonstjenestene som kommunen kjøper fra Vefik IKS.

Kommunestyret som overordnet myndighet for kommunens budsjett, og samtidig for sitt eierskap i Vefik IKS vil være rette organ for å gjøre en vurdering av om kommunens forespeilede kostnader overfor selskapet er realistisk og på et akseptabelt nivå. Sekretariatet vil derfor anbefale at kontrollutvalget bringer dette spørsmålet videre til kommunestyret for vurdering og avgjørelse.

Sekretariatet vil i den sammenheng nevne at Hammerfest kommune ikke er bundet av budsjettvedtaket i Vefik IKS sitt representantskap før kommunestyret har vedtatt dette. Sekretariatet viser i den sammenheng til uttalelse fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (desember 2017) der det sies følgende om budsjett i interkommunale selskaper:

Departementet mener på denne bakgrunn at forarbeidene er klare på at lovendringen ikke skal forstås slik at representantskapets budsjettvedtak er bindende for deltakerkommunene. Tvert imot må representantskapet behandle budsjettet på nytt dersom det er vesentlig avvik mellom det representantskapet har budsjettert med av inntekter/tilskudd fra deltakerkommunene og det deltakerkommunene faktisk bevilger i sine budsjetter.

FORSLAG TIL BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET I HAMMERFEST KOMMUNE FOR 2021

Ansvar: 1010		Budsjett	Budsjett
		2021	KU sak 5/20 2020
10830	Møtegodtgjørelse	54 000	53 457
10840	Ref tapt arbeidsfortjeneste	17 000	16 583
11000	Kontormateriell		6 841
11010	Abonnement	2 500	0
11170	Beverting møter-/kurs	3 500	3 090
11500	Opplæring, kurs	45 000	75 000
11600	Skyss og kostgodtgjørelse	12 000	11 389
11750	Andre transportutgifter	25 000	6 180
11950	Avgifter, gebyr, lisenser, kontingent	12 000	5 150
13750	Kjøp fra IKS – Revisjonshonorar og sekretariat	2 712 000	2 483 459
	Sum netto driftsutgifter	2 883 000	2 796 016

(Budsjettbeløp 2021 avrundet til nærmeste 1000 kroner)

Post 13750 i tabellen utgjør:

- ✓ Revisjonshonorar 2021: kr 2 101 200,- i henhold til selskapet Vefiks budsjettvedtak. Mrk. Det reises spørsmål ved realismen i dette beløpet, da beløpet utgjør en uforholdsmessig stor økning fra 2020 til 2021 på 11 % samtidig som selskapets oppdragsportefølje forventes betydelig redusert med om lag 1/3 som følge av en reduksjon i antall eiere.
- ✓ Sekretariatshonorar 2021: kr 610 335,- i henhold til selskapet Kuseks budsjettvedtak.

Sekretariatets tilråkning:

Med henvisning til forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 2 oversender kontrollutvalget budsjettforslaget til Hammerfest kommunestyre med kopi til formannskapet.

Kontrollutvalget viser til foreslått budsjett for kontrollarbeidet i Hammerfest kommune for 2021.

Kontrollutvalget må imidlertid i sitt forslag ta et særskilt forbehold om budsjettposten konto 13750 for kjøp av revisjonstjenester fra Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS («Kjøp fra IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker - VEFIK»). Kontrollutvalget har merket seg at selskapets representantskap har beregnet seg en vesentlig økning i Hammerfest kommunes honorar til selskapet fra kr 1 890 237,- i 2020 til kr 2 101 200,- i 2021. Dette vil utgjøre en økning fra 2020 til 2021 på kr 210 936,- (11 %).

Kontrollutvalget kan ikke se at det finnes grunner som gjør at Hammerfest kommunes andel av revisjonshonorar til Vefik IKS skal ha en økning, i alle fall ikke utover kommunal deflator, som for 2021 er satt til 1,4 prosent. For Hammerfest kommune vil det å følge kommunal deflator utgjøre en økning i revisjonshonorar fra 2020 til 2021 på kr 26 463,-.

Kontrollutvalget vil videre vise til følgende:

- Ved etableringen av selskapet Vefik IKS i 2004 var det eierkommunenenes mål at «selskapet skal være konkurransedyktig gjennom høyt fokus på både kvalitet og kostnader ut fra eiernes krav om høyere kostnadseffektivitet».
- Vefik IKS har gått fra 16 eiere i 2020 til 11 eiere i 2021. Av dette må eierkommunene kunne forvente en nedgang i selskapets oppgaveportefølje og driftsnivå, i størrelsesorden 1/3 av driften i 2020. Dette må igjen forventes å gi reduksjon i selskapets driftsutgifter og eiernes honorar til selskapet.
- Det kan stilles spørsmål ved om Hammerfest kommune allerede per i dag har høyere utgifter til kjøp av lovpålagte revisjonstjenester enn nødvendig. Det kan i den sammenheng vises til at Tysvær kommune, som har omlag 11000 innbyggere og dermed omtrent tilsvarende innbyggertallet i Hammerfest kommune, budsjetterte i 2019 med kr 520 000,- for sine samlede revisjonstjenester. Haugesund kommune med et innbyggertall på vel 36000 budsjetterte med kr 850 000,- for sine samlede revisjonstjenester for 2019.

Kontrollutvalget oversender derfor sitt budsjettforslag for 2021 til kommunestyret uten noe fastsatt beløp for post 13750 for kjøp av revisjonstjenester fra Vefik IKS. Kontrollutvalget ber i den sammenheng kommunestyret om å ta stilling til realismen i Vefik IKS sitt vedtak om en økning på kr 210 936,- (11 %) i revisjonshonorar for Hammerfest kommune.

Kontrollutvalget vil i den sammenheng nevne at Hammerfest kommune ikke er bundet av budsjettvedtaket i Vefik IKS sitt representantskap før kommunestyret har vedtatt dette. Kontrollutvalget vil i den sammenheng vise til uttalelse fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (desember 2017) der det sies følgende om budsjett i interkommunale selskaper:

Departementet mener på denne bakgrunn at forarbeidene er klare på at lovendringen ikke skal forstås slik at representantskapets budsjettvedtak er bindende for deltakerkommunene. Tvert imot må representantskapet behandle budsjettet på nytt dersom det er vesentlig avvik mellom det representantskapet har budsjettert med av inntekter/tilskudd fra deltakerkommunene og det deltakerkommunene faktisk bevilger i sine budsjetter.

Fremlagte budsjettoppsett, med unntak av beløpet i post 13750 «Kjøp fra IKS der kommunen/fylkeskommunen selv er deltaker (VEFIK)», fastsettes derfor som kontrollutvalgets forslag til budsjett for kontrollarbeidet i Hammerfest kommune for 2021. Kontrollutvalget overlater til kommunestyret å ta stilling til realismen i budsjettpost 13750 og justere budsjettrammen for kontrollarbeidet deretter.